

Sončeski

Posamezna številka 30 par.

Neodvisno glasilo
javnega mnenja
Izhaja vsak ponedeljek

Izdaja in urejuje: MILAN PLUT, Cesta na Rožnik št. 5.

NAROČNINA: celoletno 12 din., polletno 6 din., četrletno 3 din.

14. št.

V Ljubljani, dne 11. julija 1921.

Leto I.

Najnovejša poročila.

Nova italijanska vlada in Jugoslavija

Rim, 10. julija. Iz dobro informiranih krogov se javlja, da bo stališče nove italijanske vlade v zunanji politiki v splošnem neizpremenjeno. Bononijev kabinet bo deloval za ohranitev miru v Evropi in za izločitev narodnostnih sporov. Kar se tiče razmerja napram Jugoslaviji, se bo vlada držala obveznosti rapalske pogodbe.

Vendar pa ni jasno, ali bodo tudi tajni dogovori grofa Sforze z jugoslovansko vlado za novo italijansko vlado obvezni ali ne. Na vsak način bo vprašanje izpraznitve tretjega pasu Dalmacije podrejeno vprašanju Zadra, v katerem se očita jugoslovanski vladi nepopustljivost.

Dunajska preiskava radi atentata.

Dunaj, 10. julija. Kakor se uradno ugotavlja, preiskava, ki se je vršila v navzočnosti zastopnika jugoslovanskega državnega pravdnistva, ni mogla dognati, da bi se atentat na regenta Aleksandra pripravljala na Dunaju. Preteklo leto je bilo sicer na Dunaju precej jugoslovanskih komunistov, kar

pa radi velikega števila tujcev ni vzbujalo pozornosti. Hišna preiskava v «Naši Slogi» ni razkrila nobenega obtežilnega materiala. Preiskava tudi ni dognala, da bi bila na Dunaju kaka moskovska boljševiška podružnica, ki naj bi vršila propagando za bombne atentate.

SPORAZUM MED ANGLIJO IN IRSKO?

London, 10. julija. Konferenca v Dublinu je imela zaželjen uspeh. Devaleria je sprejel povabilo Lloyd Georgea. Konferenca je sklenila, da se določi premirje z Anglijo, ki naj bi se začelo v ponedeljek, 11. t. m. ob 12. uri. Na konferenci so razpravljali le o vprašanju, kak odgovor naj se da na Lloyd Georgeovo povabilo in pod kakimi pogoji naj se sklene premirje. Devalera je poslal Lloyd Georgeu pismo, v katerem izjavlja svojo pripravljenost podati se k predlagani konferenci z njim.

V težki skupini so bili prvi Bar, drugi Zanoškar, med seniorji prvi Porenta. Dirka je potekla v redu in brez incidenta ob velikem zanimanju občinstva.

Sokolska prireditev na trgu Zabor.

Včeraj je ljubljanski Sokol I. otvoril svoje letno telovadišče na trgu Zabor, kjer namerava zidati tudi svoj dom.

Ob 9. uri dopoldan so se začele skušnje za popoldanski nastop in še ta poskušnja je pokazala, da bo popoldanski nastop popolnoma zadovoljil vse, ki mu bodo prisostvovali.

Malo pred 3. uro popoldan so odkorakali Sokoli izpred realke za godbo Sokola II. v kroju na lepo novo telovadišče, na katerem je igrala godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina.

Pri javni telovadbi so nastopili: 36 deklic s cvetličnimi loki, 96 dečkov v vajah s palicami, ženski naraščaj je izvajal pod vodstvom načelnice Anuške Cigojeve krasne ritmične in skupinske vaje župe Ljubljana za l. 1921. Zelo lep je bil tudi nastop moškega naraščaja — 47 krepkih dečkov —, ki je izvajal župne proste vaje. Občno priznanje so žele vaje 60 članic, ki so izvajale ritmične vaje sokolske župe Ljubljana I. na skladbo E. Adamiča: «Nekdaj je bil.»

Člani — 104 — so izvajali župne proste vaje za l. 1921., potem je pa sledila orodna telovadba in igre naraščaja. Vse točke so popolnoma zadovoljile številno prisotno občinstvo, dovršenost jim pa mora priznati tudi strokovnjak.

Lepa je bila zaključna skupina, sestavljena iz vseh telovadečih oseb Sokola I., 410 po številu.

Javni telovadbi je sledil koncert in prosta ljudska zabava, ki je — kakor vse zabave pri sokolskih telovadnih prireditvah — zelo lepo uspela.

Sokol I. je položil na trgu Zabor temelj svojemu domu in upati je, da kmalu pride dan, ko se bo dvigala iz tal tudi stavba kot plod dolgega, težkega dela in — bojev z zavistnim črnim sovražnikom našega sokolstva.

In hoc signo vinces!

Prepeluhove citre prav lepo pojo,
pa Pesek v kljub temu županil ne bo.
Bunda, bunda, bunda, bunda...

Ta črnim ta plavo je stranko prodal,
bo banko napravil, v kljub temu propal.
Bunda, bunda, bunda, bunda...

Na Marijinem placi en purgar sedi,
pa nekaj ga peče, se kisló drži.
Bunda, bunda, bunda, bunda...

KEMAL-PASA SE NE POGAJA!

Pariz, 10. julija. Mustafa Kemal-paša je, kakor poroča dopisnik «Echo de Paris», sporočil v zelo ošabnem dopisu, da je pripravljen sestati se na angleški predlog z generalom Harringtonom v svrhu pogajanj, toda pod pogojem, da zavezniki priznajo že v naprej ves program nacionalistov. Po angleški sodbi bi se imel general Harrington sestati z Mustafom Kemalom, da čuje njegove predloge. O kakem angleškem predlogu za pogajanja ni bilo nikoli govora. Harrington vsled tega ni zapustil Carigrada.

KOLESARSKA DIRKA LJUBLJANA—MARIBOR.

Maribor, 10. julija. Pri današnji dirki Ljubljana—Maribor je prišel na cilj prvi Šolar, v 4 urah 45' 35" 1/4, za njim Ogrin, za tem v razdalji pol kolesa Šeskovič, vsi trije Ljubljančani, na 4., 5. in 6. mestu so bili Zagrebčani Žnidarič, Dokanović in Sović.

Farizejska skrb za delavce.

«Novi čas», ta čisti zagovornik večnih resnic in podpiratelj vsega, kar diši proti demokratu, zopet zagovarja delavske interese po — svoje. Za Slovenijo so bili

po preobratu ustanovljeni sila važni socialni zavodi: delavska teritorialna nezgodna zavarovalnica, železničarska zavarovalnica in obči pokojninski zavod za

nameščence; zavarovanje rudarjev se je včlanilo v teritorialno zavarovalnico. Tem trem velikim zavodom, ki imajo milijonske obrate, je takratni poverjenik g. Prepeluh, postavil za ravnatelja samo eno osebo in jo podredil enemu samemu upravitelju. G. upravitelj naj bi nadomeščal po zakonu predpisano načelstvo, t. j. delavce, delodajalce in vlado. V tej svoji lastnosti je bil kot vladni upravitelj, t. j. za svoja dejanja odgovoren vladi. Bil je upravitelj cela tri leta — in vsa tri leta ni podal vladi niti enega poročila, niti enkrat se ni pokazal svojem neposrednemu šefu, javnosti ni podal niti enega bilančnega poročila itd. itd. Uradništvo brez razlike politične pripadnosti, tudi oni, ki imajo zveze z «Novim časom», bodo o upraviteljstvu vedeli povedati mnogo britkih resnic o sposobnosti upravitelja, ki bi moral biti skrajno pravičen napram uradništvu, delavstvu in delodajalcem.

Uradništvo je bilo vsa tri leta brez službene pragmatike, odpuščalo se jih je kar čez noč, disciplinarne preiskave je izvajal g. upravitelj sam «po svoji vesti in prepričanju». Uradniki so morali svoje pravice iskati pred sodnijo. K poverjenikom, tudi k g. Gosarju, je uradništvo poslalo nebroj vlog — a vse zaman. Uradniki so bili v pravem pomenu besede slepi sužnji. Avanzirali uslužbenci niso, ker «imajo preveč otrok, katerih zavod ne bo

plačeval». Knjigovodstvo je v popolnem ne-redu; kontrola je sploh nemogoča. Upraviteljstvo se je uradni kontroli protivilo. Knjigovodja, ki bo vedel povedati pravo resnico o finančnem gospodarstvu v zavodih, je pravi trpin, ker knjigovodstva ne more urediti zaradi drugih. V zavodu je brutalno vladala klika par ljudi, ki so se grelji v žarku milosti upravitelja. Vsi drugi so imeli samo en ukaz: delati in molčati.

Sedanji poverjenik je za delavske pravice pokazal več zmisla, kakor vsi dosedanji poverjeniki, tudi g. Gosar. Uvidel je važnost socialnih zavodov in jim posvetil vso pozornost. Najprvo je hotel imeti zadovoljivo uradništvo, ki je skozi tri leta bilo v strahu, da more čez noč biti vrženo na cesto. Brez zadovoljivega uradništva je sploh vsako delo nemogoče. Potem je hotel imeti urejeno knjigovodstvo — ker brez tega je kontrola delavčevega denarja nemogoča. Dalje je hotel imeti demokratično upravo zavoda, t. j. v upravi zavoda naj odločujejo zastopniki delavcev in delodajalcev ter upravitelj, ki hoče biti odgovoren — delavskim koristim. — Stavil je v Beograd tozadevne predloge že v jeseni in jih urgiral najmanj petkrat pisмено in nebrojkrat pa ustmeno. Kdo je izvršitev teh skrajno potrebnih predlogov preprečil, bo vedel najbolje dotičnik sam — da ga tu ne imenujem. Ker se g. upra-

vitelj za delavstvu koristne ukrepe vlade ni brigal — ga je vlada, ki je po mnenju «Novega časa» protidelavska, odstavila — vkljub temu, da je bil dotičnik organiziran pristaša iste stranke, kateri pripada sedanji g. poverjenik.

Vlada v Beogradu je uvidela potrebo spremembe v vodstvu nezgodne zavarovalnice vkljub intrigan iz Ljubljane — in je imenovala novega upravitelja; naročila izdelavo statuta, službene pragmatike in ukazala, da naj se nemudoma izvrše priprave za volitve. Vse to je predlagal poverjenik v globokem prepričanju, da je to dolžan storiti v korist delavstva. Proti volitvam, proti službeni pragmatiki je bil g. upravitelj; on je bil tudi proti strokovni organizaciji uradništva, katere «sploh ne pozna» itd. Ker je bil proti vsem tem demokratičnim zahtevam, je moral iti — in priti na njegovo mesto človek s socialnim čutenjem. Sedanji poverjenik je zahteval tudi kreacijo razsodišča, kamor bi se moglo obračati ono delavstvo, ki je pri delu zgubilo desne roke, a se jim iz birokratično-ozkosrčnih razlogov ni priznalo rent. Kdo je to zabranil? V sosvet, ki naj nadomešča izvoljeno načelstvo, so bili imenovani zastopniki delavcev in delodajalcev. V upravni svet, ki ima glavno in vodilno vlogo, je bil izvoljen g. Rojina, ki je pristaš SLS, ki je, upajmo, tudi zastopnica delavskih interesov, in g. Tokan, JSDS. *Demokrata tam ni.* — Kar se pa tiče volitev, katere je g. upravitelj «zahteval», a je ravno zaradi te «zahteve», ki se je porodila šele po toči — moral iti, bodi povedano na uho, da so volitve v današnjem času, po mnenju vseh razsodnih ljudi zapravljanje delavčevega denarja. Podpisana je nova naredba in razpisati volitve za načelstvo, katerega funkcija bi trajala do novega leta — bi bilo naravnost zločinsko razsipanje delavčevih grošev. Ako se preje niso za volitve pobrigali in je moral tozadevni ukaz sedanji poverjenik šele izsiliti — je žalostno izpričevalo za klijenta «Novega časa».

Tako izgleda «demokratično-socialistični absolutizem», pod katerim se je vse uradništvo (in se bo tudi delavstvo) od-dahnilo.

Ako hoče informator «Novega časa» v informacijo delavstva iz tega začaranega gradu še več poročil, naj se izjavi.

Tako mistificiranje javnosti je več kakor predržno in inspirator dotične mistifikacije bi moral imeti nekaj zmisla tudi za delavce — vkljub temu, da misli, da je pri današnji morali dopustna vsaka laž.

Proti odstopivšemu poverjeniku in proti prejšnjemu režimu v socialnih zavodih so v časopisju nastopili tudi privatni nameščenci. Njihov zavod pa ima še danes isti režim, kakor smo ga tu opisali. Prepričani smo, da jim ta režim ne ugaja in da bodo zahtevali tudi za svojo zavarovalnico sosvet in novega upravitelja, ki bo imel čas in voljo se brigati za razvoj socialnega zavarovanja privatnih nameščencev — in njih zavarovanje postaviti na moderno podlago. — Pokažite vsi vsaj energijo poverjenika Ribnikarja — v delavske koristi.

Ali je bilo tega treba?

Proti dr. Vošnjaku u priobčujeta profesorja Prijatelj in Kidrič izjavo svojih kolegov. Iz izjave razvidimo, da sta užaljena, ker je Vošnjak v

parlamentu izrazil mnenje, da sta duševna očeta nesrečne zloglasne izjave takozvanih kulturnih delavcev «dva bibliotekarja bivše dvorske dunajske biblioteke». Nam ugaja ta užaljenost, kajti biti med avtorji te bedaste izjave ni nobena čast. Bila je čisto političen sunek proti strankam. Pater semper incertus, to bi bil moral Vošnjak vpoštevati. Veseli nas, da se polaga važnost na negativno ugotovitev, da je ta strupena močvirna cvetka zrastle iz drugih tal. Častna izjava trdi, da je Vošnjakov govor nane napravil v t i s, da sta gg. P. in K. «Izjava» podpisala pod v t i s o m avstrijkanstva. Ta «vtis» je podlaga razsodbe, ki so jo podpisali celo juristi, in se glasi, da je Vošnjak «vedoma govoril neresnico s tem, da je g. Prijatelja o b d o l ž i l avstrijkanstva». Glede g. Kidriča se to ne reče, zakaj, tega ne maramo preiskovati, o njem «sodba» le pravi, da je bil motiv za podpis «Izjave» drug in ne avstrijkanstvo. Mi se z gg. ne bomo prerekali, vendar mislimo, kakor je bila izjava kulturnih delavcev pogreška, tako je tudi ta rabulistična sodnja bila čisto odveč. «Slovenec» jo je veselo pograbil in — risum tentatis — zahteva odstop dr. Vošnjaka! Če bi mi zdaj rekli (— česar ne storimo —), da je bil motiv n. pr. gg. Žolgerja in Ušeničnika, ko sta podpisala najpovejšo poslanico, ta, da se škoduje vladnim strankam, bi morda sklicala novo častno sodnjo. In vendar postoje med Slovenci premnogi «laudatores temporis acti», ki isto nevedoma povzročajo, isti uspeh, kakor bi si ga želeli Šusteršičjanci. Vošnjakove zasluge za našo državo so take, da jih ne bo nikomur mogoče s sveta spraviti. Danes je Vošnjak politik, ki ima pravico, da se bavi z onimi, ki so brez potrebe šli v politično arno. Storil je to zelo rahlo in so morali gg. profesorji logiki isto delati, ko so iz «vtisa» napravili perlektno dejanje. Svetujemo z vso dobrohotnostjo: nehajte že s temi izjavami, s katerimi škodujete stvari in tudi ljubljanski univerzi. Izjave občin proti Trumbiču leta 1918., diktirane od SLS, današnje «avtonomistične» izjave, ki jih diktira ista SLS, «Izjava» kulturnih delavcev, današnja izjava — vse to pa naj bodo motivi, pri nekaterih še tako plemeniti. — po političnem uspehu sodeč spada vse v en sam koš, v katerem naj v miru počiva.

Program NSS.

Vodstvo NSS. je zagrešilo narodno izdajstvo. Losinsček je radi njega župan v Ptuj.

Vodstvo NSS. je izdajica napredne misli. V objemu in zvezano je s klerikalci.

Vodstvo NSS. pljuje na socializem. Za ljubljanskega župana je napravilo vojnega dobičkarja.

Vodstvo NSS. prodaja svobodo in neodvisnost stranke. Na milost in nemilost se je izročilo komandi vojnega milijonarja.

Vodstvo NSS. zapravlja interese primorcev in koroških Slovencev. S hujskanjem proti Srbom in z avtonomistični-

b' blo zraven nega še cev kep družeg pastirskih kandidatu, ke b' usi rad čez use gespudaref. Nasvetvov sm mu zatu, nej raj mirn naprej u soj štalc soje ovce nase in ne gleda čez planke na drug svet.

En lubitel psov je mislu, dev prec, kokr hitr ma dubl ustava, u Iblan udpravljen pasji kontumac. Zatu, ke demokratarji nisa tu dosegf, bo pa stopu zdej u narodn-socialistična, z drugem besedam, u Peskuva stranka. Mislu sm se: Tala možakar gutov tud sain rad laja in ma zatu tudi čist prov. če stop u Peskuva stranka. Škoda, ke ni že zdavnej. Sam paz nej se, de lepga dne še on nav dubiv nagobčenka.

Našem ta učnem ledem je pa mende žov, de navja mogl usake tofk časa spustet u svet kakšna izjava, s kera se hočja rešt puzablenja, al pa spet kašna nova zrga dvigent. Nej boja potolažen. Takeh špasov de-lat jem naša ustava nč ne bran, sam gledaja nej, de se jeh navja naveličale cajtenge in pa čitatelni. Suhe žgance požirat je namreč zlu težku, pusebn še, če j' še moka slaba.

mi oslarijami zmanjšuje vpliv in ugled ujedinjene Jugoslavije.

Vodstvo NSS. ruje proti državi. Brati se s komunisti in vsemi prevratnimi elementi.

Vodstvo NSS. nastopa proti narodni dinastiji. Poslanca NSS. sta glasovala proti izročitvi komunističnih atentatorjev sodišču.

Vodstvo NSS. je družba delamrznih ljudi, ki se boje vsakega solidnega dela. S kričanjem, zabavljanjem in terorizmom dela politiko.

Vodstvo NSS. je trop nemoralnih in brezvestnih agitatorjev. S hujskanjem in demagogijo vzbujajo instinkte mase ter pripravljajo politično manj zavedne ljudi za tobor komunistov in klerikalcev.

Vodstvo NSS. so veliki gospodje gene-

rali. Strankini pristaši so uboga para, «Stimmvieh», ki ponižno dela tlako za osebne koristi te nekaterih voditeljev.

Vodstvo NSS. vzdržuje in širi največji revolverski žurnal v Sloveniji. «Jugoslavija v tem še prekaša «Stražo» in «Novi čas». Uradnik v Beogradu je pri čitanju teh treh zavezniških revolveržurnalov izjavil: «Sram me je, da sem Slovenec». Kričanje zabavljanje, laži in terorizem, to je vsebina in smer teh revolverjev, kakor njihove politike. Zapeljani pristaši morajo vse to požreti. Nasprotnega mnenja vodstvo ne trpi, ampak odgovarja na vse z ukazom: «Kuš!» Terorizem napram nasprotnikom in na znotraj.

Biti klerikalec, je greh.

Podpirati jih, je sramota.

V ljubljanski katoliški denuncijaturi 1914 — 1916.

«Hvaljen bodi Jezus Kristus, gospod urednik!

Jaz vem nekaj proti nekomu!»

Deržič.

Njegov nastop v skupščini ob sprejemu ustave in po atentatu je odprl zadnjemu razsodnemu železniškemu občudovalcu in občudovalki oči, ako pač ne spada v krog njegovih najintimnejših ali najbolj slepih Rupnikov, Topolovcev, Hval, Ilešičev itd. Na resnem politiku hvalimo njegovo doslednost ideologije, doslednost v zasledovanju političnih ali javnospodarskih ciljev, na neresnem politiku pa vidimo samo zalet sem zaletetja, spenjanje, preobračanje kozolcev, celo akrobatiko v idejah, samo da se izkaže pred svojo maso, da zna plezati. Tako je z našim železniškim demagogom Deržičem. Iz najvernejšega pristaša napredne stranke pred vojno, postane med vojno najagilnejši izmed oficirjev avstrijske armade, postavi svojega moža ter prejme za svoje delo visoko odlikovanje; dosegel je svoj cilj, pred njim defilira celjska garnizija. Avstrijski oficirski milje ga prevzame vsega.

Po prevratu postane iz strogega avstrijskega oficirja najdemokratičnejši voditelj mase nacionalnih železničarjev. Z nacionalizmom u ustih, s široko bahavostjo inficira železničarje, da so samo oni rešili slovensko domovino, da so samo oni zmožni voditi jugoslovanske železnice itd. Zasleduje železničarje nasprotnih organizacij z vsemi sredstvi, pobija in mori socialiste in komuniste kakor muhe, če že ne v dejanju, pa z besedami.

Železničarska masa, inteligenca in On so prevzeti od bahavosti, masa in on pričakuje, da ga v kratkem pokličejo za ministra. Ker se ne izpolnijo njegove želje, postane sovražnik vseh političnih strank.

Lomi kopje proti socialistom, komunistom in demokratom. Klerikalce le navidezno klesti. Zadira se nad vsako vlado, nad vsakim ministrom, nad vsakim višje stoječim odgovornim uradnikom itd. Končno se bojuje

samo še proti demokratom. Njegov program je nadstrankarstvo, v resnici pa protidemokratstvo.

Iz nadstrankarja se prelevi naenkrat v gorečega pristaša NSS.

Naenkrat začne obdelavati svoje železničarje s svojim «jugoslovanskim proletarijatom» in neprebavljivim marksizmom, socializmom itd. Kot predsednik stranke ima večje šanse kot pri svojih ovčicah. Zapusti jih, ker ve, da jih je tako duševno zblodil, da bodo drvele za njim čez strn in drn.

Zdaj je v svojem elementu akrobatike. Pleza, spleza do poslanca. On in njegovo Sancho Pansa bodeta ves parlament prevrgla. Doma se veže za časa županskih volitev s klerikalci, socialisti in komunisti, v blato meče prapor svojega nacionalizma.

Zdaj socializem nad vse, iz monarhista je postal republikanec. On in Brandtner delata ustavo za jugoslovanski proletarijat.

Iz militarista je postal strog antimilitarist. V parlamentu se čistijo razmere. Med demokrate zmešani strupeni sovražnik ne more iti, torej ostane v opozicijskem ospredju. Trumbič, Protič, Radič, komunisti in klerikalci ga zovejo na svojo stran. Nekdanji sovražnik Radičevcev, klerikalcev in komunistov se jim zapiše z dušo in srcem. Glasuje proti ustavi, to je proti konsolidaciji države, glasuje za radičevca Janečka, protidržavnega politika kraljevine, in končno, ko zahteva državni pravnik izročitev poslancev, ki so v zvezi z atentatom na regenta, se odstrani iz zbornice. Dan poprej na igra monarhista pri skupni večerji poslancev, se klanja regentu itd.

Železničarji smo bili vajeni trdnih značajev. Kakršneva političnega prepričanja je bil železničar, to je ostal in zaradi tega smo se spoštovali med seboj. Gnjusilo se nam je že, takšno osebno sovraštvo je nastopilo pod Deržičevim vodstvom med železničarji-zvezarji na eni strani in socija-

Listek.

Nadrahov Cene.

Od useh strani me zdej ledje nadlegujeja, nej jem za božja vola puvem, keku je vendr kej z naša ta nova ustava. Kr za počt je, keder berem, kva use sa naš ledje od ne pričakval. Zatu se zdej tudi čist nč ne čudm, de sma ja šele pu dveh letih z velika muja spravel pud streha in de se nisma med saba poklal.

Teku m' je pisov en župenk, de mu ustava zatu ne dupade, ke mu ne gerentira, dev pu smrt u nebesa prvov. Odpisu sm mu, de nam nebeška ustava tud ne gerentira, de ma lohka zmiri na svet živel. Scer pa, sm še prđjav, maste na fajmoštri teku na tem svet levš nebesa, kokr jeh boste mel na unem. Zatu je še pusebn puskriblen u ustav.

En druh fajmoštr me spet piše, de b' blo ta najbolš na svet, če b' biv en sam hlev pa en sam pastir. Tola nazadne še ne b' blo teku napčn, če ne

Tud gespud žepan Pesek nisa zadovoljen z ustava. Oni sa namreč mneina, de maja teku velike zasluge za cela država, de b' moral bt to pusebej omejnem u ustav. Če jeh že nočja u Bevmagrad potrdet za žepana nej se jem pa prkomandira kašen mest ta velkeh žepanov, ke boja u kratkem razpisan in za kere se že oglašaja kandidati. Jest morem gespuda žepana mal potolažet. Zarad tega, ke še zmiri nisa potrjen za žepana, se ne smeja jezit na ustava. Kokr sm slišu, jeh miselja u Bevmagrad imenvat za žepana useh žepanu na razpoložejnu. Tu bo mende še ta najbolj zajne.

Poslanc Držič je prpovdovv zadenč v Mestenmu dom, de ma mi Jugoslovani šele takat mel ta prava ustava, keder boja usi trobil u negav rog, to se prav, keder boja usi puslanci u pozici. Takat namreč tud on nov mogu več zabavlat in takeh otrobov vezat, de še nemu škodja. Glasvov je tud zarad tega prot sedain ustav, ke še ni dubiv nobene medaile, une medajle, kera je dubu v Avstri za dober furajne železnic, pa tud ne sme nošt.

Še prov posebn pa sa u skrben naš autamatisti, ke sa čist pogorel. Kokr sm slišu, se miselja usi izselit u Italija, kjer maja naš brati teku moderna atomija, kokr je nima nuben narod na svet in kakršne gotov nisa zaslužil. Jest jem želim scer srečna pot, prporočam pa jem, nej boja previd, če ne se jeh boja tam še velik pred otresel kokr sma se jeh mi.

Kokr sm zvedu, sa bli naš puslanci pol, ke je bla ustava že enkrat sprejeta, povablen na ena pojedna, na kter sa si mal potroštal želodec in prvezal duša. Brav sm, de sta splošn zanimajno zbudjala pusebn Peskuva puslanca. Pašić je enmu od obeh segu u roka in ga vprašu, kolk ledi ma vender na soj stran, de tolk upije. Puslanc mu je na kratk odgovoru: «Maló nas ima, ali svi smo ljudi.»

Ne vem, če j' to res al ne, slišov pa sm, de mu j' Pašić pol odgovoru v cirilici: «Mate prov gespud puslanc. Ta j' ta prva pametna beseda, ke sm ja slišu iz vaših ust. Vidte, u tem ozir sva pa oba glih mneina.» —

listi in komunisti na drugi strani. Danes je on ožji prijatelj komunistov, klerikalcev in radičevcev.

Uradništvo ga je že davno zapustilo, ker je pravočasno spoznalo njegovo osebno ambicioznost, ostali železničarji ga pa zapuščajo sedaj, ko so spoznali njegovo politično neznačajnost.

Mislili smo, da je Deržič samo patološki demagog, da je samo še politično neznačajnost, samo da skrinja vseh duševnih zmešnjav, sedaj vidimo, da ima razen te hibe tudi zadosti svojim osebnim nagonom.

Naroden železničar.

Slika iz uredništva „Jugoslavije“

(zaveznice „Straže“ in „Novega časa“).

Kdo se za mizo t'ko modro drži,
piše in škriplje, da vse se kadi?
Figlfogl, figlfogl...
Prav taku pojejo
gosli moje.

Kdo pa je zdajci ustavil pero,
čelo obrisal si potno zelo?
Ah, kdo? Figlfogl, Figlfogl...
Prav taku pojejo
gosli moje.

Kaj pa „namalal“ v papir je, oj kaj?
Da v naši državi le vlada pol'caj!
Cigu, migu, mačke strigu...
Taku pa ne pojejo
gosli moje.

Ponižen pa naš policaj je zelo,
da pisat' pusti ga o vsem kar tako.
Cigu, migu, mačke strigu...
Taku pač pojejo
ramonke moje.

d. Z.

Ricano in kralj.

„Ljudstvo hoče svobodo in pravico. Ljudstvo hoče resnično demokracijo, da se polasti popolne ljudske suverenosti. S tradicijami okomotana monarhija se mora umakniti silnemu pritisku, ki...“

Ricano je odložil pero in potegnil parkrat z levo dlanjo po pleši, v duhu je pa iskal frazo, ki bi jo z učinkom prilepil svojemu stavku na konec. Nato je globoko zazelhal. Spomnil se je, da danes še ni jedel toplih jedil. Spomin na to dejstvo mu ni bil baš prijeten. Prekinil je njegove izprehode po pleši in ves proces razmišljanja. K sreči se bliža zadnji dan mesca, in kmalu zapade tudi zmerni honorar, ki ga dobiva za svoje ljute uvodnike v „Ljudskem glasu“. Potem mu bo gotovo tudi mogoče, da pojde kedaj k „El Gorro Frigio“ in si privoščiti nekaj kosov dobro pražene bravine in nekaj čaš pristnega Rjoja.

Bravina! Kako pa, če ne bo honorarja? Ta grozna misel mu sicer ni pokvarila teka, pač pa vso dobro voljo. Vrnil se je v realnost in se posvetil svojemu pisanju. Zadnji stavek se je glasil: „S tradicijami okomotana monarhija se mora umakniti silnemu pritisku, ki...“ — toda gospodovalec glas je zopet prekinil niz misli, in mu velel: „Senior Ricano, pred odhodom se oglasite v administraciji!“

Bravina je torej osigurana. Brž je iznova pomočil pero in dokončal svoj krvavi članek, — nekaj fino pečenih rezin bravine — vrgel je pero proč, pograbil klobuk in odhitel. Bilo je okrog tretje ure ponoči. Ricano je mislil na dobro večerjo, in pri odhodu iz poslopja je poživžgaval. Opozicionalen novinar nima vsak dan take prilike...

Na poti v oštarijo je Ricano premišljal svojo usodo. Marsikatero razočaranje je že doživel, le malo iluzij mu je še ogrevalo otopelo srce. Edino, kar je ohranil tekom let čisto in nedotaknjeno, je politično prepričanje. Strog republikanec je in mnogo je žrtvoval svojim idejam. Oj, če bi le ne bil suženj svojega značaja! Potem bi imel drugačno usodo. Drugi, ki tudi niso bolj nadarjeni, pač pa so bolj brezobzirni, — oni imajo danes že razna visoka mesta...

Ricano je prekinil svoja razmišljanja. Dospel je do vrat gostilne. Bravina čaka nanj. Zelodec hoče utehe.

Ko je Ricano pogoltnil polovico bravje pečenke, si je malo oddahnil. Baš se je hotel lotiti še druge polo-

vice, ko opazi dobro oblečenega gospoda, ki ga od sosednje mize napeto opazuje. Naenkrat se gospod dvigne, pristopi in prisede k novinarju:

— «Ali me poznate?» ga vpraša.

Ricano pogoitne grižljivej in odgovori začudeno: «Nisem imel prilike...»

— «Dobro. Obljubite mi molčečnost, pa vam povem, kdo sem.»

— «Gospod...!»

Neznanec se skloni k Ricanu in zašepeta: «Jaz sem kralj.»

«Kralj?» vzklikne Ricano ves osupnjen, izbuli oči in spusti vilice na tla.

«Da, gospod, kralj sam. Tega ne bi nikdo verjel, kaj ne? Saj sem se pa tudi dobro maskiral. Skoraj vsako noč zapustim svojo palačo in se pomešam med svoje nevhvaležne državljane. Dvorsko življenje me dolgočasno, dvorjani mi mučijo živce, politiki, ki pravzaprav vladajo in delajo iz mene le zlato lutko, so mi zoprni. Da sem vsaj absoluten vladar! Toda konstitucionalna vladavina je izpodrezala nas kralje. Raje predsednik republike, nego konstitucionalen kralj! Ali ste republikanec?»

— «Veličanstvo, jaz sem urednik „Ljudskega glasa“!»

— «Tega si pa res nisem mislil! Torej republikanec in celo med najbolj rdečimi!»

— «Moram pač — moja ljudska načela —»

«Nobenega opravičevanja, prosim! Pomirite se! Odkritosrčni ljudje mi ugovarjajo. Sit sem že dvorskega petolistva!»

Ricano je odložil nož in vilice. Prisotnost kralja mu je jemala tek in republikansko prepričanje je zelo zbledelo. To je pa tudi razburljiva zavest, da sediš nepričakovano pri isti mizi s kraljem močne države...

«In vi ste mi izvanredno simpatični!» nadaljuje kralj. «Rad bi vam izkazal svojo naklonjenost. Ali imate kakšno željo?»

— «Veličanstvo... jaz...»

— «Kar po domače povejte. S čim vam morem pomoči?»

— «Veličanstvo, — ne upam si —»

— «O, pravkar mi pride na misel. Novinar ste, pravite? Veste kaj, ustanovila bova velik dnevnik in Vi prevzamete glavno uredništvo, s petsto dolarji na mesec. Branili boste osebno mnenje kralja. Vsi moji ministri majo svoje organe, zato je prav, če ga dobim tudi jaz.»

Novinar je odprl usta, toda kralj mu ni dal časa za odgovor.

«Ne ugovarjajte, prijatelj. Stvar je sklenjena. Kaj je Vam do tega, če zastopate kralja ali republiko? Načela, prepričanja, ideali, — to so same šimere, ki vam ne prinese niti betvice soli na kruh.»

Ko je kralj odšel, se približa Ricanu pobočnik, mu pomežikne in šaljivo reče:

— «Vi ste pa res prav potrpežljivo poslušali čevkanje tega gospoda!»

— «Kako? Ali ga poznate?»

— «Da, ubogi, vsaj je zmešan, misli, da je kralj.»

Ricano skoraj omedli. Vse nade so se mu zrušile z enim samim udarcem. Tudi še nadalje ostane nepoznan žurnalista, brez slave in napredovanja, brez karijere. Kaj mu pomagajo še tako ostril članki?

Najhuje ga je pa peklo, da se od slej ne more več zanašati na svojo poštenost, na zvestobo. Pri tej prvi preizkušnji je bil pripravljen, da proda svoje prepričanje za skledo leče.

Opomba za gospode pri „Jugoslaviji“, „Straži“ in „Novem času“: Ta pripovedka je zelo pripravna za Vas, če hočete na svoj znani način hujskati in pisati ostre članke. Morda pa se le kdo od gospodov zamisli in skrivaj pogleda v zrcelo?

Blatograjska koalicija.

(Žalostna veseloigra.)

Osebe: Enzek, župan; Figlfogl, njegov pajdaš; Ajzlponar, železniški minister avtonomne Slovenije in sp; Prepelica (prej se je pisal Prepelica, pa si je to krvoločno ime spremenil tako, da zveni bolj mučeniško, da bo lažje „maternika špilal“), prezident avtonomne Slovenije in sp; Črnavs, guverner slovenskega dela papeževе države in sp;

Brdavs, ljudski komisar sovjetske Slovenije za gavgoskrbstvo in sp; Svoje-glav (se v načrtih še ni opredelil); Zgagon; ožji pristaši štirih zavezniških strank in drugi gostje.

(Dejanje se vrši v posebnih gostilniških prostorih. Zbrani so blatograjski občinski odborniki in drugi voditelji strank, da se dogovorijo o skupnem delu v občinskem svetu. Glavni činitelji sedijo pri eni mizi, dočim sedijo drugi pri svojih mizah, ločeni po strankah. Pri večji mizi v kotu sedi Zgagon in nekaj pivcev.)

Enzek (vstane svečano in govori z visokim glasom stisnjeno, kot bi spuščal stavke med dvema deskama): Vse je fuč, kazina, ustava, vse je proti nam — (Ne zna naprej, potem jecljajoče): Danes smo se skupaj zbrali vsi —

Boljševiška miza (ga prekine in nadaljuje pojoč):

— te luštni pobiči,
da bi še enkrat zapeli
za to rajžo žalostno —

Enzek (pevcem): Dovolite! Pozneje! Zbrali smo se, da se pomenimo, pravzaprav, veste, veste, kako bomo skupno delovali za blagor naše mile občine.

Zgagon (nekoliko nadevan, zamrmra tjavendan): Sej je vseglil! Kaj me briga!

Glasovi: Vrzite ven zgago!

Glasovi: Pustite ga, saj je pijan, ne ve, kaj gobezda.

Enzek (nadaljuje): Naše delo bo težavno. Štiri stranke bo težko ujediniti. Ne maram povzdigovati naše ensesarske stranke, toda, veste, veste, vodstva bo pa le treba.

Klerikalna miza (hrupno): Seveda, seveda! Mi smo po njegovi najsvetejši volji v zvezi najmočnejša stranka — zato boste plesali, kakor bomo mi žvižgali.

Prvi glasovi (pri socialistični in boljševiški mizi): Kaj še? Nesramnost! Predrznost! Farški lopovi!..

Drugi glasovi (pri nesesarški mizi): Magari s klerikalci! Naj vzame vse hudič! Le z njimi!..

Črnavs: Pustite hudiča v božjem imenu! Ne kolnite!

Prepelica (skuša miriti): Prosim, gospodje, v interesu avtonomije bodimo složni in mirni!

Brdavs: Kaj mirni, mi boljševiki bomo nosili fano, pa fertik! Za nami je tista nevarna masa, razumete?

Ajzlponar: Predragi tovariši! Mi bomo voditelji našiga miliga naroda, ker imamo najidealnejšo inteligenco v naši nesesarški sredi, smo najna —

Zgagon (pomaga): —ivnejša in cibambulska stranka na svetu. (Nesesarji protestirajo, drugi se smejejo.)

Svoje glav: Bravo, Zgagon! Cibambule so največji sleparji, toda sleparijo in farbarjo le samega sebe.

Prepelica (v sled preprirov popolnoma obupan): Jaz kot zastopnik avtonomistov vas prijateljsko pozivam, da pustimo Enzeku do konca govoriti.

Svoje glav: Kaj hočeš ti s svojo prepeličjo avtonomijo? Zakaj pa jo hočeš? Ha? Povej! Meni je vseeno! Avtonomizem, budalizem, biciklizem...
Zgagon: Biciklizem, ja, ja... (Protiv občinstvu): Dajte mi picikelj ali pa avto-no-mobil!

Brdavs (prime Zgagona za vrat): Kaj se vsajaš, hudič?

Glas: No, no, Brdavs, ti se pa že pripravljaj za komisarja gavgoskrbstva. (Brdavs spusti Zgagona.)

Več glasov: Naj vendar Enzek že pove svoje do konca! (Mirno.)

Enzek (vsled trušča ves prepreden): Veste, veste, gospodje, sem čisto zbehan...
Figlfogl (med hrupnimi opazkami Enzeku): Ne bodi šlapa! Korajža! Kak župan pa si, če te taka malenkost spravi iz ravnovesja!

Enzek: Ja, he, he... Dovolite, da si nekoliko oddahnem! Ta čas pa naj govori Figlfogl. (Se vsede ves obupan.)

Figlfogl (vstane z energično gestjo): Najprej vrzimo Zgagona ven. Zdi se mi, da je demokratarski špijon. (Zorabi Zgagona in ga porine skozi okno.)

Glasovi: Vi ste pa junak brez para!

Figlfogl: Torej, da govorim v imenu Enzeka. Saj mi je znano, kaj je hotel povedati. Saj sem mu jaz napisal govor. (Posmehljive opazke.)

Enzek (bolj potihno Figlfoglu): Mrha, me hočeš blamirati, misliš, da si kaj bolj kšajt nego jaz.

Figlfogl (ne reagira): Tu je treba odločnega vodstva.

Črnavs: V imenu svetega Štefana, ki je bil za nas kamen in, vas prosim, da ne govorite o tem. Jasno je, da bo tista stranka, ki je v zvezi najmočnejša in prerrojena v Jezusu Kristusu, voditeljica. V imenu katoliške avtonomije —

Razni glasovi: Amen! — Pojli se farbat, farški capin! — Tercijalka v hlačah!

Zgagon (skozi okno): V imenu svetega klerikavzarstva. (Zbeži, ker je vrgel nekdo kozarec proti oknu.)

Prepelica: Klerikalne nevarnosti ni! V imenu avtonomije —

Klerikalna miza (se hrupno in škodoželjno zasmije. Prepelica se ozre plašno okoli, če ni mogoče ta zasmeh veljal njegovim besedam.)

Ajzlponar: V imenu... he, he... voditeljev našiga —

Svoje glav: No pa v imenu cibambul

Figlfogl (že precej vinjen): Hudič! V imenu cibambul ja! Toda prosim vas, do nekega sklepa moramo priti danes. Imam silno moč v rokah, če jo bomo znali izkoristiti složno proti demokratarijem. Vse v blagor blatograjske občine —

Zgagon (skozi okno): in polnih korit. Dajte mi korito! (Zbeži, ko plane par mesarjev proti oknu.)

Brdavs (popolnoma pijan godrnja): Pište me tristokrat pokonc vi, vaš občinski blagor z vašo avtonomijo vred. Slovenija bo sovjetska in jaz bom komisar za —

Glasovi: — gavgoskrbstvo.

Črnavs: Za božjo voljo, tega pa nikar! Ves svet bo zavladal enkrat papež in jaz bom takrat v Sloveniji njegov namestnik. Prej pa še hočemo avtonomijo.

Enzek (Figlfoglu): Povej no kaj! Figlfogl: Naš Ajzlponar bo železniški minister v avtonomni Sloveniji. Sovjeti in papež naj se gre do solit!

Svoje glav: Vi ste šleve, trikrat šleve...

Prepelica: Ti si šleva. Ah, avtonomija...

Svoje glav: Je ne maramo. Hudič, povej no, jasno povej, zakaj ti bo avtonomija, slepar, prismoda! Seveda, ti ne vidiš preko lastnega plota, ker te je kupil Črnavs.

Enzek (korajžno): Pa glih hočemo v avtonomijo. Pa glih, veste, veste, čenrav so jo v Belem gradu zavrnili.

Prepelica: Avtonomijo, ja, v zgodovinskih mejah, v starih avstrijskih in novih plemenskih mejah —

Zgagon (pri oknu): — da ne bomo čisto pozabili na preljubljeno Avstrijo. Kadaver je sicer hin, toda smrad gnilobe se je preselil v tvojo glavo. (Se hitro umakne.)

Prepelica: Boš tiho, zgaga! Pa glih bom jaz ministrski predsednik v avtonomni Sloveniji —

Svoje glav: Koritarji, vsak bi rad imel korito na svoj način, da bi žrli iz njih kot praseta. Trikrat praseta —

Črnavs, Enzek, Prepelica, Figlfogl in Ajzlponar (planejo nanj): Boš molčal, prokleta duša!

Brdavs (rjove kot obseden): Saj je vseglil! Glavno je, da vzame vse skupaj hudič. (Vse je pijano in se prerva sem in tja.)

Zgagon (pri oknu divje kriči): Za dobrobit, za blagor občine, za naš avtonomistični cirkus. (Nihče ga ne posluša. Ko vidi, kako stvari stopijo, se tiho splazi skozi vrata, se skrije pod mizo ter začne žvižgati na prste. Par gostov pri njegovi mizi ga posnema. Začne se splošeno pretep.)

Brdavs (ki je nehal rjoveti, nenedoma plane pred Enzeka, izvleče iz žepa bombo in mu jo pomoli pod nos): Boš držal goflo! Vidiš v temle je naša pravica.

Vsi (preplašeni potihnejo, le boljše-
viška miza se potuhnjeno reži.)

Brdavs (stopa od posameznika do
posameznika in jim daje bombo
pod nos): Ali kaj diši? Hm, a?

Enzek (ieclja v smrtni zadregi):
Ensese, me, he, he, nisem mislil
nič hu-hu-hu-dega... Saj lahko
razdelimo občino v štiri interesne
sfere. Slovenijo pa tudi tako, pa
bomo imeli vsi-i-i- svo- o- j de- de-
lež.

Brdavs: Nič, nič, vse naj vzame
hudič! (Dvigne bombo, kakor da
bi jo hotel vreči.)

Vsi (zbežijo dvije skozi vrata, za
njimi pa Brdavs, le Enzeku so od-
povedale od strahu noge, da se je
vsedel kar sredi sobe na tla, kjer
zeva v strahu kot napol zaklani
piščanec.

Zgagon (je prilezel ves trd izpod
mize in zbežal skozi vrata).

Zgagon (se vrne in vidi Enzeka
še vedno na tleh): G. Enzek, rav-
nokat sem zvedel, da vas ne bodo
potrdili za župana. Je baje že pri-
šlo poročilo iz Belega grada.

Enzek (zamrmra obupno): E nse-
se, E nse-se... (Nato omedli.)

de Zondola.

Uganka.

*Nima oken, nima vrat,
mrko gleda Sova-grad.
Kdor ima na glavi med,
na solnce naj ne gre sedet!*

Zapiski.

Koroška razmejitev. Jutri se baje
začnejo razmejitvena dela med Jugosla-
vijo in Avstrijo na Koroškem, ker hoče
antanta nagraditi Avstrijo za njeno prid-
nost, ki se je pokazala v tem, da so od-
povedani vsi nadaljnji plebisciti za zdru-
ženje z Nemčijo. Morda se bodo Nemci
veselili tej razmejitvi, ker bodo videli v
njej definitivno rešitev koroškega vpra-
šanja. Mi pa pravimo, da koroško vpra-
šanje niti potem, ko bodo postavljeni na
Karavankah mejniki, ne bo smatrano za
definitivno rešeno in da pride kmalu čas,
ko bomo te mejnike izruvali in jih vtak-
nili zopet v zemljo tam, koder teče naša
jezikovna meja. Danes je Koroška od
nas ločena upravno in čisto naravno je,
da se določi natančna meja med obema
upravama. Ampak ti mejniki se bodo še
premikali, mi v to trdno verujemo in ako
se Nemci veselijo, je njihovo veselje —
prezgodnje, ker najslajše se smeje oni,
ki se smeje poslednji.

Prekmurski katekizem. Deželna vlada
je izdala naredbo, da se vpelje na prek-
murskih šolah slovenski katekizem, ki je
v uporabi tudi po vseh drugih slovenskih
šolah, torej je popolnoma katoliški, ker
sicer bi škofje protestirali proti njegovi
uporabi. Med klerikalci je nastal radi te-
ga pravi vihar in poslanec Klekl je vlo-
žil celo interpelacijo na naučnega mi-
nistra, v kateri obdolžuje ljubljansko
vlado, da nastopa proti veri! Minister
prosvete, g. Sv. Pribičević je pa natan-
čen gospod in si je pogledal odpravljeni
prekmurski katekizem, za katerega so
se naši klerikalci tako potegovali. In kaj
je našel naučni minister v tem katekiz-
mu? Vse polno madžarsko-nacionalnega
druha! In prav je imel, ko je rekel v
svojem odgovoru na Keklovo interpela-
cijo, da se čudi, kako se more potego-
vati jugoslovanski poslanec za to, da bi
se porabljal tak madžarski katekizem
še nadalje v naših šolah. Da, ali Klekl in
njegovi tovariši so vse prej kot jugoslo-
vanski poslanci — — —

Med vrstami.

Kaltenegger na podlagi § 19. tisk. zak.
pravi, da ni res, da je vzgojil celo vrsto
odpadnikov in zatiralcev naroda, da ni
vodil protinarodne šolske gonje, da ni

premeščal revnih učiteljev itd., ampak
da je samo spoštoval zakon.

Ravno tako se izgovarja, kakor kleri-
kalci, ki so takrat Kalteneggerja podpri-
rali. Gliha vkup štrliha.

Nedeljski «Slovenec» (v *hujškaške*
svrhe, vzor za «Jugoslavijo»): «Kakor se
govori v informiranih političnih krogih,
je vprašanje Baroša že rešeno v prilog
Italiji».

KAJ PRINESE »JUGOSLAVIJA« V PRIHODNJEM TEDNU?

Trditev, da so aretirani komunisti ne-
dolžni, da je atentat uprizorjen od naše
vlade, zlasti od demokratov, in trditev,
da aretirance v zaporu pretepajo in mu-
čijo. — «Novi čas» je že začel!

Budalosti prošlega tedna.

«Slov. Narod» (7. julija, št. 149) v po-
ročilu «Regent v Zagrebu»:

«Tu čuješ slovensko govorico, tam bo-
senski glas in tretji ti govori po srbi-
jansko...»

«Jutro» poroča o stanju hmelja... v
Slov. goricah!

Držič: «Prečani» so se za ustavno de-
lo z malimi izjemami pokazali kot ab-
solutno inferiorni. (Držič!)

«Narod» je smatral za potrebno, da
dementira «Stražino» poročilo o fuziji
dveh dnevnikov.

Po «Slovencu»: V Trenčnu so kleri-
kalci na kolodvoru zahtevali odstranitev
Husove slike. — Brez komentarja!

REVOLVERSTVO »JUGOSLAVIJE«

Nedeljski Peskov revolver javlja svo-
jim somišljenikom, da je neko poročilo
o Peskovi nepotrditvi «dokazano» tele-
fonirano iz «Jutrovega» uredništva do-
pisniku na Dunaj, da ga namenoma raz-
širi po inozemskih listih.

Informirali smo se in dognali, da je
to revolversko poročilo navadna, nalašč
izmišljena laž. S takšnimi lažmi skuša
Peskov revolver v zadnjem obupu delati
štimungo za svojega gospodarja.

Kisle kumare.

V pravkar končanem šolskem letu na
eni ljubljanskih gimnazij. Latinska konju-
gacija ni šla in ni šla. Končno se profesor
razhudi in zagrozi: «Kdor jutri ne zna
konjugacije, naprej in nazaj, jo bo popol-
dne pisal dve uri!» Drugi dan se je na
svoje veselje prepričal, da je grožnja po-
magala. Prvi dijak, ki je poklican, zdrdra
brezhibno: «Lego, legis, legit, legimus, le-
gitis, legunt.» — «Dobro! Drugi, nazaj!»
— Počasi vsi v zadregi, potem pa vedno
hitreje, zadoni: «Ogel, sigel, tigel, sumi-
gel, sitigel, tnegel!»...

Povpaševanje je dognalo, da to čudno
razumevanje konjugacije «naprej in na-
zaj» v razredu ni bilo osamljeno.

Pri maturi v Št. Vidu se je pripetilo,
da sta nalogi dveh pri Orlu organizira-
nih abiturijentov čisto jednaki. Ker se
zadeva ni dala zatušati, pride do prei-
skave in končno se posvetuje o njej tudi
višji šolski svet. V njem so razum Na-
draha tudi + + + srbofili. Zato je ve-
lika večina mnenja, da je ena obeh na-
log prepisana. Kar se oglasi Nadrah in
globoko prepričan pravi: «Še ena mož-
nost je. Morda sta se pa oba abiturijenta
pred maturo priporočila istemu svet-
niku...»

Mladi kaplan Porenta je prehlajen in
hripav, zato samo še šepeta. V soboto
izprevidi, da mu v nedeljo ne bo mogoče
pridigati. Zato se odpravi k staremu
župniku, ki ima že nekaj časa «fajn
žavbrno» kuharico. Pozvonil. Micka mu
pride sama odpirati in prijazno gleda
plečatega gospoda. «O, ljuba Micka», še-
peta kaplan v naglici in jej stisne roko,

«ali so gospod župnik doma?» «Ne», od-
govori ona tudi šepetaje in mu namigne,
«jih ni doma, le stopite hitro notri.»

Razno.

— **Kraljev rojstni dan** praznujemo
jutri, 12. t. m. Ta dan je državni praznik
in počivati morajo vsi obrati. Samo po
sebi se razume, da je državljanska dol-
žnost vseh hišnih posestnikov, da na ta
dan razobesijo raz svojih hiš državne
ali narodne zastave in pokažejo s tem,
da vedo ceniti vse velike zasluge naše-
ga kralja - osvoboditelja.

— **Razbremenitev porote.** Dne 16.
julija stopijo v veljavo nove določbe
glede pristojnosti sodišč pri tatvinah
in goljufijah. Pred porotna sodišča pri-
dejo še-le slučajji, pri katerih znaša
škoda čez 40.000 kron. S tem odpa-
deta skoro dve tretjini porotnih ob-
ravnav pred senat deželnega sodišča.
Obremenila pa so se okrajna sodišča.
Pred senat deželnega sodišča pridejo
namreč še-le slučajji kvalificirane tat-
vine nad 1000 in navadne tatvine nad
4000 kron.

— **Iz Radovljice** nam poročajo, da
je tamošnji župnik sicer imel mašo p-
vodom sprejetja ustave in v zahvalo
za srečno rešitev regenta, ampak po-
zabil je razobesiti zastavo, kar se mu
v avstrijskih časih nikdar ni pripetilo.
Njegovi pristaši so sedeli kot prilimani
na klopeh, ko se je pela državna him-
na; kadar se je pa pela «Bog ohrani»,
so stali vzravnan kot sveče. Svojih
pravih misli pač nikdar ne morejo
skriti naši klerikalci, pa dolgo ne bodo
več ignorirali naše narodne države! Se
bo že kaj naredilo, da se jim upogne
njihov greben!

— **Mistifikacija.** V dobri veri, da
zgodba odgovarja resnici, smo priob-
čili v zadnji številki «Pondeljka» no-
tice o g. Komatiču, ki so se mu očitue

razne protidržavne izjave in nemūr-
stvo. Z druge, zanesljive strani se nas
obvešča, da je g. Komatič zaveden Ju-
goslovan, ki se mu v narodnem ozirju
ne more ničesar očitati.

— **«Vpokojenec» in vpokojenci.**
Društvo vpokojencev južne železnice iz-
javlja, da ni list «Vpokojenec», ki je za-
čel izhajati 1. julija, z društvom v nobe-
nem stiku in da bodo znali vpokojenci
južne železnice tudi sami ščititi svoje
pravice.

Oblastveni koncesionirani informačni zavod
Drago Beseljak, Ljubljana,

Cankarjevo nabrežje št. 5

dobavlja vse **kreditne in privatne in-**
formaacije v tu- in inozemstvu. V abon-
mentu ter posamezno, cene zmerne.

Največja zaloga klavirjev in pianinov
v Ljubljani.

Tvrda J. Doleno, Ljubljana, Hilsber-
jeva ulica 5, priporoča v nakup najboljšo
instrumente prvovrstnih tovarov po so-
lidnih in zmernih cenah.

POLNOGUMIJASTI
OBROCI ZA TOVORNE
AVTOMOBILE
PNEVMATIKA ZA KO-
LESA IN AVTOMOBILE
KOLESA
AVTOMOBILI
NAJKENEJE

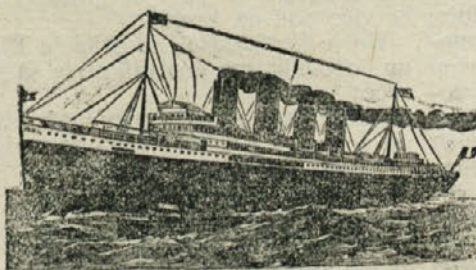
J. GOREC

LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA C. 14

Sveže telečje meso za pečenko
po 18 kron za kilogram

se prodaja vsak dan dopoldne na **Predovičevi in**
Smoljanovi stojnici v šolskem drevoredu, po-
poldne pa v skladišču na Mesarski cesti št. 4
pri mestni klavnici.

Iz Havre v Ameriko
samo 6 dni.

Edin najkrajše črte preko Havre,
Cherbourg-a in Antwerpen-a v
Newyork.

Vozne listke in zadevna pojasnila iz-
daje edino konc. potovalna pisarna

IVAN KRAKER

— v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41, blizu glavnega kolodvora. —

„JADRAN“ d. z. o. z. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 9

priporoča:

kolonijalno in špecerijsko
blago ter žitne pridelke.

Točna in solidna postrežba.

Telefon št. 508.

St. pošt. ček. urada 12.051.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI
KONGRESNI TRG 4

daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtniških in in. industrijskih podjetij,
izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Obretnuje vloge na tekoči račun in vložne knjižice s

4%

od dne vloge do dne dviga.